

Bryssel 30.11.2016
COM(2016) 752 final

KOMISSION KERTOMUS

Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraportti

{SWD(2016) 385 final}

KOMISSION KERTOMUS

Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraportti

1. Johdanto

Euroopan energiaunionistrategian tavoitteena on taata eurooppalaisille kuluttajille varma, puhdas ja kohtuuhintainen energiansaanti¹. Vaikka näiden tavoitteiden saavuttamisessa on tapahtunut merkittävää edistystä, sähkön toimitusvarmuus on kasvava huolenaihe yhä useammassa jäsenvaltioissa. Mahdollisen sähköpulan välttämiseksi jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tai aikovat ottaa käyttöön erilaisia kapasiteettimekanismeja. Näiden mekanismien tarkoituksena on maksaa sähköntuottajille ja muille kapasiteetin tarjoajille, kuten kysynnänohjausoperaattoreille, korvaus käytettävissä olemisesta tarvittaessa.

Julkisen tuen antaminen kapasiteetin tarjoajille saattaa aiheuttaa kilpailun vääristymistä sähkömarkkinoilla ja on periaatteessa valtiontukea. Kapasiteettimekanismit tarjoavat usein tukia vain kansallisille kapasiteetin tarjoajille. Tällöin tuonnin arvo jää huomiotta ja investointisignaalit vääristyvät. Tämä tarkoittaa, että monet avoimien ja saumattomien energian sisämarkkinoiden hyödyt menetetään ja kuluttajien kustannukset nousevat. Nämä mekanismit myös suosivat joskus ilman objektiivisia perusteita tiettyjä teknologioita tai markkinatoimijoita tai estävät uusien kilpailukykyisten toimijoiden tulemisen sähkömarkkinoille. Tämä vääristää kilpailua, uhkaa hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteiden täyttymistä ja nostaa toimitusvarmuuden kustannuksia. Sen vuoksi komissio aloitti 29. huhtikuuta 2015 valtiontuen toimialatutkinnan saadakseen tietoa kapasiteettimekanismien tarpeellisuudesta, muotoilusta ja markkinavaikutuksista.

Tässä loppuraportissa esitellään tutkinnan keskeiset havainnot. Tarkempia tietoja on liitteenä olevassa raportissa². Loppuraportissa selvitetään, milloin kapasiteettimekanismeihin liittyy valtiontukea ja kuinka komissio suhtautuu kapasiteettimekanismeihin valtiontukisääntöjen perusteella³⁴. Komission tavoitteena on näiden sääntöjen soveltamisen avulla varmistaa, että jäsenvaltiot ottavat kapasiteettimekanismeja käyttöön vain tarvittaessa, ja ettei niiden käyttöönotto jaa energian sisämarkkinoita kansallisiin markkinoihin kuluttajien, ja mahdollisesti myös ilmastotavoitteiden, kustannuksella.

Toimialatutkinnan aikana komission yksiköt keskittyivät sähkömarkkinoihin yhdessätoista jäsenvaltiossa, joissa on jo otettu käyttöön kapasiteettimekanismeja, tai jotka suunnittelevat niiden käyttöönottoa⁵. Komission yksiköt saivat suuria määriä tietoa jäsenvaltioilta, energia-alan sääntelyviranomaisilta, yhdistyksiltä ja markkinatoimijoilta kokouksissa ja kahdella

¹ Komission tiedonanto, 'Joustava energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastonmuutospolitiikkaa koskeva puitestrategia', 25. helmikuuta 2015, COM(2015) 80.

² Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraporttiin liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja, 30. marraskuuta 2016, SWD(2016) 385.

³ Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 (2014/C 200/01) sisältävät erityissääntöjä kapasiteettimekanismien arvioimista varten kilpailulainsäädännön näkökulmasta.

⁴ On syytä huomioda, että toimialatutkinnan päätelmät ovat yleisluontoisia eivätkä korvaa yksittäisten valtiontukitoimenpiteiden tapauskohtaista arviointia.

⁵ Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Kroatia, Puola, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa ja Tanska.

kyselylomakkeella, jotka suunnattiin yli 200 sidostaholle. Komissio julkaisi 13. huhtikuuta 2016 toimialatutkinnan väliraportin julkista kuulemista varten⁶. Tässä raportissa otetaan huomioon väliraporttiin saadut 114 vastausta⁷.

Tämä raportti liitteineen esitetään yhdessä lainsäädäntöehdotuspaketin kanssa osana tavoitetta luoda EU:n energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka. Pakettiin kuuluu lainsäädäntöehdotuksia EU:n sähkömarkkinoiden rakenteen ja toiminnan parantamiseksi (”markkinoiden rakennetta koskeva aloite”), muun muassa toimialatutkinnan päätelmiin perustuvia ehdotuksia, joilla parannetaan kansallisia tuotannon riittävyyttä koskevia politiikkoja, joiden tarkoituksena on ajan myötä vähentää kapasiteettimekanismien tarvetta toimitusvarmuuden takaamisessa⁸.

2. Huolet toimitusvarmuudesta

2.1. Onko sähkön toimitusvarmuus EU:ssa tällä hetkellä ongelma?

Sähkön tarve EU:ssa on vähentynyt vuoden 2008 talous- ja finanssikriisin alusta. Käytössä oleva energiantuotannon kokonaiskapasiteetti on kuitenkin samalla aikavälillä jatkanut kasvuaan⁹. Kapasiteettimarginaalit¹⁰ ovat sen vuoksi suurettuneet¹¹, ja vuoden 2010 jälkeen sähkömarkkinoiden hintapiikit ovat tulleet harvinaisemmiksi¹². Toimialatutkinta on myös vahvistanut, että kapasiteettipula, joka on johtanut kuluttajien sähkönjakelun katkeamiseen riittämättömän sähköntuotannon takia, on ollut erittäin harvinaista viimeisen viiden vuoden aikana¹³. Toisin sanoen EU:n alueella kokonaisuudessaan on tällä hetkellä ylikapasiteettia.

Tilanne vaihtelee kuitenkin jäsenvaltiosta toiseen. Joissakin jäsenvaltioissa toimitusvarmuuteen näyttää liittyvän suuruudeltaan ja kestoaltaan vaihtelevia todellisia haasteita, ja erityiset paikalliset toimitusvarmuusongelmat vaikuttavat joidenkin jäsenvaltioiden tiettyihin alueisiin. Lisäksi huomattava määrä toiminnassa olevia voimalaitoksia tullaan lakkauttamaan lähivuosina. Jotkut voimalaitokset ovat lähestymässä käyttöikänsä loppua, toiset eivät täytä uusia ympäristö- ja päästönormeja, kun taas osa

⁶ C(2016) 2017 ja SWD(2016) 119.

⁷ Yhteenveto julkiseen kuulemiseen annetuista vastauksista on liitetty raporttiin (valmisteluasiakirja), joka on tämän tiedonannon liitteenä.

⁸ Pakettiin sisältyvät asetusten (EY) N:o 713/2009 ja 714/2009 sekä direktiivin 2009/72/EY tarkistukset. Lisäksi pakettiin sisältyy ehdotus riskeihin varautumista sähköalalla koskevaksi uudeksi asetukseksi, jolla kumotaan direktiivi 2005/89/EY.

⁹ Kehittyminen eri suuntiin johtuu pääasiassa ennen kriisiä tehtyjen investointipäätösten toteutuksesta. Vaikka voimalaitosten kokonaiskapasiteetti kasvoi vaihtelevasti jokaisessa toimialatutkinnan kohteena olleessa 11 jäsenvaltiossa, se on kasvanut koko EU:n alueella yli 30 % vuodesta 2000.

¹⁰ Kapasiteettimarginaali lasketaan yleensä asennetun kapasiteetin ja huippukulutuksen (tai keskikulutuksen) erotuksena. Asennettua kapasiteettia voidaan mukauttaa suhteessa sen ennakoituun saatavuuteen, jolloin saadaan parempi kuva odotetusta kapasiteettimarginaalista.

¹¹ ENTSO-E on arvioinut, että kysyntähuippujen sähkötarpeen ja sen sähkömäärän, joka voidaan tuottaa käytettävissä olevalla tuotantokapasiteetilla, välinen ero on 13 prosenttia koko EU:ssa (”ENTSO-E: 2015 Scenario Outlook & Adequacy Forecast”, saatavilla osoitteessa

https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/SOAF/150630_SOAF_2015_publication_wcover.pdf).

¹² ACER:n julkaisemat luvut osoittavat hintapiikkien harventuneen EU:n sähkömarkkinoilla vuodesta 2010 lähtien (”ACER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity Market in 2015”, saatavilla osoitteessa:

http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202015%20-%20ELECTRICITY.pdf).

¹³ Ainoa merkittävä poikkeus oli Puola, jossa elokuun 2015 lämpöaalto johti voimalaitosten pakolliseen sulkemiseen.

lakkautetaan kansallisten energiapoliittisten päätösten tuloksena (esim. vaiheittainen luopuminen ydinvoimasta Saksassa).

Yleisesti ottaen Euroopan sähköala on kokemassa ennennäkemättömiä muutoksia. Markkinoiden vapauttaminen ja toimet kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi ovat muuttaneet perustavanlaatuisesti sähkön tuotantoa, kauppaa ja kulutusta. Sähköntuotanto uusiutuvista energialähteistä kasvaa nopeasti. Tämä on johtanut matalampiin sähkön tukkuihin, mutta vähentänyt myös perinteisten tuotantoteknologioiden, kuten hiilen ja kaasun, käyttöä, koska uusiutuvien energiamuotojen käyttökustannukset ovat yleensä ottaen alhaisemmat. Kysynnän lasku, alhaisemmat hinnat ja alemmat käyttöasteet ovat kaikki vähentäneet perinteisen sähköntuotannon kannattavuutta. Samaan aikaan joustavien perinteisten teknologioiden rooli on yhä tärkeämpi: uusiutuvien energialähteiden, kuten tuuli- ja aurinkovoiman,¹⁴ joiden tuotantomäärät riippuvat sääolosuhteista ja vuorokaudenajasta, kasvava osuus edellyttää jatkuvan toimitusvarmuuden varmistamiseksi joustavia energiajärjestelmiä ja luotettavaa varakapasiteettia, joka voi muodostua perinteisestä tuotannosta, kysynnänohjauksesta tai varastoista.

Jäsenvaltiot ovat huolissaan siitä, että nykyinen sähkön tuotantokapasiteetti ja kaavailut investoinnit uuteen kapasiteettiin eivät välttämättä riitä ylläpitämään toimitusvarmuutta tulevaisuudessa. Jos tämänhetkinen perinteisen tuotantokapasiteetin heikko kannattavuus johtuu ainoastaan tämänhetkisestä ylikapasiteetista, ei ole välttämättä syytä kantaa huolta tulevasta kapasiteetin riittävästä. Jos heikko kannattavuus kuitenkin johtuu myös markkinoiden tai sääntelyn toimimattomuudesta, investointikannustimet eivät ehkä riitä pitämään kapasiteettia riittävällä tasolla keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

2.2. Miksi investoinnit eivät välttämättä riitä takaamaan toimitusvarmuutta tulevaisuudessa

Talouden toimijat päättävät tuotto-odotusten perusteella, pidetäänkö kapasiteetti ennallaan vai tehdäänkö investointeja uuteen kapasiteettiin.

Sen tarkistamiseksi, kykenevätkö analyysin kohteena olleet markkinat saamaan aikaan riittävästi kapasiteetti-investointeja tulevan kysynnän tyydyttämiseksi, toimialatutkinnassa tarkasteltiin, onko sääntelyssä ja/tai markkinoiden toiminnassa sellaisia puutteita, jotka haittaavat investointeja. Tutkinnassa havaittiin useita markkinoiden toimintapuutteita, jotka voivat estää sähkömarkkinoita houkuttelemasta tarpeeksi investointeja toimitusvarmuuden takaamiseksi. Toimialatutkinnassa todetaan erityisesti, että sähkömarkkinoiden tehokas toiminta riippuu riittävästä hintojen noususta silloin, kun tarjonta on niukkaa kysyntään nähden. Korkeiden hintojen tuomat voitot näinä ”niukkuuden” ajanjaksoina ovat kriittinen investointikannustin etenkin joustaville teknologioille, jotka ovat harvoin toiminnassa ja joiden täytyy sen vuoksi saada investointikustannuksensa takaisin suhteellisen vähäisellä käyttöajalla.

Käytännössä useat tekijät rajoittavat sähkömarkkinoiden kykyä pitää yllä korkeita hintoja niukkuuden aikana. Harvat yksittäiset sähköasiakkaat pystyvät ensinnäkin vastaamaan

¹⁴ Tuuli- ja aurinkovoima kattoivat 11 % EU28:n sähköntuotannosta vuonna 2014 (Eurostat), mutta joissain jäsenvaltioissa ne vastaavat tiettyinä vuorokaudenaikoina lähes koko tuotannosta ja toisina eivät tuota lainkaan.

hintojen vaihteluun reaaliajassa ja vähentämään kulutustaan kulutuspiikkien aikaan, jolloin hinnat ovat korkeita. Kun kysyntä ei reagoi hintoihin, kansallisten viranomaisten asettamat säännöt kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseksi sisältävät usein alhaisia säänneltyjä hintakattoja, jotka eivät heijasta kuluttajien halukkuutta maksaa toimitusvarmuudesta ja johtavat sen vuoksi hintoihin, jotka eivät vastaa resurssien paremman riittävyyden todellista arvoa¹⁵.

Toiseksi myös silloin, kun varsinaisia hintakattoja ei ole, tasemarkkinoiden hallinnointia koskevat säännöt asettavat käytännössä hintojen ylärajan termiinimarkkinoilla. Tasemarkkinoilla verkko-operaattoreiden on sovittava sähköntuotanto vastaamaan kysyntää reaaliajassa, ja lopullinen sähkönhinta määritellään niillä tunneittain¹⁶.

Kolmanneksi, tarjousalueiden asianmukainen rajaaminen¹⁷ on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että sähköntuotantoon ja siirtoon liittyvät sijaintia koskevat investointisignaalit ovat oikeita. Jos hinnat on asetettu suurelle tarjousalueelle selvittämättä siirtoverkon rajoituksia, tarvitaan verkon tasapainottamiseksi markkinoiden ulkopuolisia "ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn" toimenpiteitä, joilla tuotanto pysäytetään yhtäällä ja käynnistetään (lisämaksusta) toisaalla suuren alueen sisällä. Tämä markkinoiden ulkopuolinen ajojärjestyksen uudelleenmäärittely heikentää investointisignaaleja ja vääristää sähkön hintoja ja luo siten joillekin kuluttajille piilotukia ja toisille lisämaksuja¹⁸. Tällainen hintojen vääristyminen heikentää rajat ylittävää kauppaa ja vähentää kannustimia investoida jäsenvaltioiden välisen siirtokapasiteetin lisäämiseen. Toimialatutkinnassa ilmeni, että EU:n nykyinen tarjousalueiden kokoonpano luo merkittäviä ongelmia energian sisämarkkinoiden tehokkaalle toiminnalle ja kehitykselle.

Myös silloin kun niukkuuteen perustuva hinnoittelu on sallittua ja tarjousalueet on rajattu asianmukaisesti, markkinaosapuolet voivat silti olla haluttomia investoimaan uuteen kapasiteettiin. Tämä johtuu markkinoiden tulevaan kehitykseen liittyvästä huomattavasta epävarmuudesta, esimerkiksi siitä, millainen vaikutus uusiutuvan energian kasvavalla markkinaosuudella on niiden investointiin, ja mahdollisesta hintojen äärimmäisestä epävakaudesta.

¹⁵ Tehokkaiden hintakattojen olisi periaatteessa heijastettava kuluttajien keskimääräistä halukkuutta maksaa jatkuvasta sähkönsaannista silloin kun kapasiteetti on niukkaa, niin kutsuttua toimittamatta jääneen sähkön arvoa (value of lost load ,VOLL).

¹⁶ Esimerkiksi toimitushetken epätasapainosta määrättävät sakot voivat toimia epäsuorana hintakattona vuorokausimarkkinoilla ja muilla termiinimarkkinoilla, jos ne ovat liian alhaiset. Tämä johtuu siitä, että operaattorit voivat haluta maksaa korkeiden hintojen sijaan mieluummin sakkoa.

¹⁷ Tarjousalueet määritellään yhtenäisinä hinta-alueina, joilla kaikki kysyntä- ja tuotantotarjoukset selvitetään samanaikaisesti ja samaan hintaan.

¹⁸ Jos esimerkiksi suuren tarjousalueen yhdessä osassa on liikaa kysyntää eikä tarpeeksi tuotantoa, ja siirtokapasiteetti, joka yhdistää osan tarjousalueen muihin osiin, on riittämätön, kyseisen osa-alueen hinnat ovat tällöin liian alhaiset verrattuna alueella kulutettavan sähkön tuotannosta aiheutuviin todellisiin kustannuksiin. Muilla tarjousalueen yksittäisillä osa-alueilla, joilla on kysyntään nähden runsaasti tuotantoa, hinnat ovat liian korkeat. Näin ollen tarjousalueen yhden osa-alueen kuluttajat tukevat toisen osa-alueen kuluttajia, jolloin markkinahintojen vääristyminen jatkuu eivätkä markkinat kykene lähettämään oikein kohdistuvia investointisignaaleja.

3. Sähkömarkkinoiden uudistaminen

Toimialatutkinnassa yksilöitiin useita markkinauudistuksia, joilla voidaan vähentää toimitusvarmuuteen liittyvää huolta, tai jopa poistaa kapasiteettimekanismien tarve kokonaan. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi toteutettava nämä uudistukset joko ennen kapasiteettimekanismin käyttöönottoa tai samanaikaisesti sen käyttöönoton kanssa.

Sähkön todellista arvoa vastaavat hinnat voivat antaa signaaleja uusille investoinneille luotettavaan ja joustavaan kapasiteettiin, jota tarvitaan vakaan sähkösaannin turvaamiseksi. Liian alhaisten hintakattojen poistaminen, joka mahdollistaa hintojen nousun vastaamaan kuluttajien maksuhalukkuutta, onkin keskeinen osa markkinauudistusta. Tasemarkkinasääntöjä olisi parannettava siten, että verkko-operaattorien järjestelmätasapainon ylläpitämiseksi maksamat kustannukset otetaan täysimääräisesti huomioon ”epätasapainossa olevien” markkinaosapuolten maksamissa tasepoikkeamahinnoissa¹⁹. Kaikilla markkinaosapuolilla olisi oltava kannustimet ja mahdollisuudet tukea järjestelmätasapainoa varmistamalla, että niiden todellinen mitattu sähköntuotanto tai -kulutus vastaa sitä määrää, jonka ostamiseen tai myymiseen ne ovat termiinimarkkinoilla sitoutuneet²⁰.

Jäsenvaltiot saattavat olla huolissaan hintakattojen poistamisen ja korkeampien maksimitukkuhintojen vaikutuksista vähittäishintoihin. Toimialatutkinnassa havaittiin, että markkinat voivat itse hallita näitä riskejä, esimerkiksi ottamalla käyttöön toimittajia ja loppukuluttajia hintapiikeiltä suojaavia suojaustuotteita, mukaan lukien pidemmän aikavälin suojaussopimukset²¹. Pidemmän aikavälin suojaus voi myös auttaa tukemaan sähköntuottajien investointiliiketoimintaa muuntamalla epävarmat potentiaaliset niukkuushinnat varmaksi säännöllisten tulojen virraksi. Tällaisten suojaavien sopimusten käytön lisääntymistä olisi näin ollen pidettävä hyödyllisenä kehityksenä, jolla voitaisiin vähentää kapasiteettimekanismien tarvetta alun alkaenkin.

Sääntelyviranomaiset voivat olla haluttomia sallimaan tukkuhintojen nousun joko siitä syystä, että ne pelkäävät markkinavoiman väärinkäyttöä tai ovat huolestuneita siitä, että se merkitsisi korkeampia vähittäishintoja kotitalouksille ja teollisuudelle. Hintojen epävakautteen liittyvää markkinavoiman väärinkäytön riskiä voidaan lieventää lisäämällä markkinatoimijoiden

¹⁹ Sähköntuottajat, jotka tuottavat luvattua vähemmän, tai jälleenmyyjät, jotka käyttävät energiaa luvattua enemmän, edistävät osaltaan järjestelmän epätasapainoa, ja sen vuoksi niiden on maksettava tasepoikkeamahintoja. Markkinoiden rakennetta koskevan aloitteen ehdotukset sisältävät tiettyjä poikkeuksia tähän yleisperiaatteeseen (ks. ehdotetun sähköalan asetuksen 4 artikla).

²⁰ Tilanteissa, joissa hintakattojen poistaminen ei johda halutun mukaisiin niukkuushintoihin, jotkin sähkömarkkinoiden toimijat ovat ottaneet käyttöön hallinnollisen niukkuushinnoittelun. Kyseessä on sääntelyinterventio, jossa ennalta määrättyä hinnanlisää sovelletaan automaattisesti markkinahintaan, kun tyydyttämättömän kysynnän todennäköisyys kasvaa. Kapasiteettimarginaalien kiristyessä sähköhinnat asetetaan tällä tavoin automaattisesti niukkuusriskiä vastaavalle tasolle ja markkinaosapuolille luodaan vahvoja kannustimia tuottaa sähköä (tai vähentää sen kysyntää) silloin, kun järjestelmän sähköntarve on suurimmillaan. Esimerkkinä hallinnollisesta niukkuushinnoittelusta on Teksasin ja Yhdistyneen kuningaskunnan niukkuushinnoittelufunktio (”reserve scarcity pricing function”). Irlanti on ottamassa käyttöön vastaavanlaisen järjestelmän.

²¹ Esimerkkejä suojaustuotteista löytyy Australiasta. Niitä on otettu käyttöön myös Saksassa EEX:n toimesta.

määrää ja kilpailua sekä parantamalla läpinäkyvyyttä, tietojen saatavuutta ja markkinaseurantaa²².

Toinen tärkeä uudistus koskee kysynnänohjauspalvelujen tarjoajien osallistumista markkinoihin. On äärimmäisen tärkeää parantaa kysynnän reaaliaikaista reagoimista hintoihin, jotta kysyntähuippuja voidaan tasata ja siten vähentää tarvetta tuotantokapasiteetin lisäämiseen. Kysynnänohjauspalvelujen tarjoajat kohtaavat silti edelleen merkittäviä markkinoille osallistumisen esteitä, ja oikeudellinen kehys on hajanainen halki EU:n. Joillekin markkinoille kysynnänohjauspalvelujen tarjoajat eivät saa osallistua, kun taas toisilla markkinoilla verkon tariffijärjestelmä tai teknisten sääntöjen puuttuminen ei houkuttele kuluttajia aktivoitumaan tai tekee sen jopa mahdottomaksi.

Lopuksi toimialatutkinnassa ilmeni, että tarjousalueiden määrittelyä olisi syytä tarkastella ja käydä uudelleen läpi, jotta pystyy syntymään asianmukaisia paikallisia hintoja, jotka kannustavat kapasiteetti-investointeihin niissä paikoissa, joissa kapasiteetista on pulaa, kuten myös investoimista siirtoinfrastruktuuriin, jota tarvitaan sähkön siirtämiseen tuottajilta kuluttajille.

Markkinoiden rakennetta koskeva aloite sisältää ehdotuksia kaikkien näiden puutteiden korjaamiseksi: lyhyen aikavälin markkinoiden kehittäminen, jotta voidaan vastata tuuli- ja aurinkoenergiaosuuksien yhä vaihtelevammasta ja vaikeammin ennustettavasta kasvusta johtuvaan tarpeeseen; yhdenmukaisten sääntöjen luominen kysynnänohjauspalvelujen tarjoajien osallistumiselle markkinoille; tasapainottavien tuotteiden standardoiminen ja säännöt niiden tarjoamiselle yli rajojen, mikä lisää entisestään kilpailua tasemarkkinoilla; ja parannukset tarjousalueiden määrittelyprosessiin.

Kapasiteettimekanismeja ehdottavien jäsenvaltioiden olisi pyrittävä asianmukaisesti poistamaan resurssien riittävyyttä koskevat huolenaiheensa markkinauudistuksilla. Toisin sanoen markkinauudistuksia ei voida korvata millään kapasiteettimekanismilla.

4. Milloin kapasiteettimekanismi olisi otettava käyttöön?

Edellä kuvatuilla markkinauudistuksilla voidaan poistaa monet monet niistä sääntelyn puutteista ja markkinoiden toimintapuutteista, jotka johtavat kapasiteettipulaan. Markkinauudistusten täysi täytäntöönpano voi kuitenkin viedä aikaa, eivätkä ne ehkä täysin riitä ratkaisemaan riittävän kapasiteetin taustalla olevaa ongelmaa. Jotkin jäsenvaltiot toteuttavat sen vuoksi täydentäviä toimenpiteitä kapasiteettimekanismien muodossa.

Vaikka kapasiteettimekanismit ovat muodoltaan erilaisia, ne kaikki tuovat lisätuloja sähkökapasiteetin tarjoajille kapasiteetin saataville asettamisesta maksettavien korvausten kautta. Tähän korvaukseen liittyy todennäköisesti valtiontukea, josta on ilmoitettava komissiolle EU:n valtioneuvoston sääntöjen mukaista hyväksyntää varten. Komissio pitää toimenpidettä todennäköisesti valtioneuvoston sääntöjen alaisena kapasiteettimekanismina, jos i)

²² Kilpailusääntöjen soveltamisen valvonnalla voidaan myös torjua kilpailunvastaista toimintaa, mutta sen ei *itsessään* pidä tulkita olevan esteenä korkeiden sähkönhintojen muodostumiselle tilanteissa, joissa korkeat hinnat vastaavat sähkön arvoa niukkuusaikana.

hallitus on käynnistänyt toimenpiteen ja/tai on siinä osallisena²³, ii) sen ensisijaisena tavoitteena on taata sähkön toimitusvarmuus²⁴, iii) se tarjoaa kapasiteetin tarjoajille korvauksia sähkön myynnistä saadun mahdollisen liikevaihdon lisäksi.

Sen jälkeen kun toimenpiteestä on tehty ilmoitus, komissio arvioi ensin energia- ja ympäristötuen suuntaviivojen pohjalta, onko se välttämätön sellaisen selvästi määritellyn toimitusvarmuusongelman poistamiseksi, jota markkinat eivät voi ratkaista itse. Jäsenvaltiot voivat näyttää tämän toteen esittämällä tosiasioihin perustuvaa näyttöä siitä, ettei toimitusvarmuus todennäköisesti nouse markkinoilla niiden sopivaksi katsomalle tasolle, joka on määritelty suhteessa kuluttajien maksuhalukkuuteen perustuvaan taloudelliseen luotettavuusnormiin. Tähän sisältyy ongelman aiheuttavien markkinoiden toimintapuutteiden tunnistaminen, niillä investointeihin ja järjestelmän luotettavuuteen todennäköisesti olevan vaikutuksen määrittelemisen sekä ennakoitun ja halutun toimitusvarmuuden välisen kuilun arvioiminen.

Komission tähän mennessä tarkastelemat riittävyyden arvioinnit ovat käsittäneet yleensä määrällisen analyysin. Toimialatutkinnassa on kuitenkin ilmennyt, että on tehtävä vielä paljon työtä sen varmistamiseksi, että kapasiteettimekanismien käyttöönotto perustuu objektiiviseen ja perusteelliseen sähköjärjestelmän riittävyyden arvioon. Jos riittävyyden arvioinnit eivät ole riittävän luotettavia, viranomaiset voivat joutua korjaamaan riittävyysoongelmia lyhyellä aikavälillä, mihin liittyy kalliiden, vääristävien ja markkinoiden epävarmuutta lisäävien interventioiden riski.

Ensinnäkin lähestymistavat ja käytännöt resurssien riittävyyden laskemiseksi vaihtelevat suuresti jäsenvaltioiden välillä. On vaikea varmistaa, että tulokset ovat luotettavia ja vertailukelpoisia, koska jäsenvaltiot käyttävät erilaisia menetelmiä, mittareita ja oletuksia, joita ei ole ilmoitettu selkeästi. Toimialatutkinnan vastaajat ovat puoltaneet vahvasti riittävyyesarviointien vertailtavuuden, todennettavuuden ja objektiivisuuden lisäämistä. Markkinoiden rakennetta koskevassa komission aloitteessa ehdotetaan näiden ongelmien ratkaisemiseksi yhdenmukaistettuun menetelmään perustuvan, koordinoitun eurooppalaisen resurssien riittävyyden arviointimenetelmän käyttöönottoa.

Toiseksi luotettavuusnormeja, eli hallituksen haluaman toimitusvarmuuden ilmoitettua tasoa, koskevissa jäsenvaltioiden lähestymistavoissa on huomattavasti parantamisen varaa. Taloudellisesti tehokkaat luotettavuusnormit perustuvat sähkönkuluttajien toimitusvarmuudelle antamaan arvoon. Toisin sanoen jäsenvaltioiden olisi tehtävä kustannus-hyötyanalyysi määrittääkseen, missä määrin markkinatoimijoille on hyödyllistä antaa kannustimia tietyn luotettavuusnormin saavuttamiseksi. Monet jäsenvaltiot eivät kuitenkaan toteuta tällaista kustannus-hyötyanalyysiä eivätkä mittaa kuluttajien keskeytyksettömälle sähkönsaannille antamaa arvoa. Useat kapasiteettimekanismeja käyttöön ottaneet jäsenvaltiot

²³ Siirtoverkonhaltijan itsenäisesti kehittämä ja ylläpitämä pelkkä lisäpalvelu ei ole sellainen kapasiteettimekanismi, jolla olisi merkitystä valtiontuen kannalta.

²⁴ Kun hallitus kehittää uusiutuvan energian tukijärjestelmän ja myöntää avustuksia tuulivoimapuiston operaattorille, on todennäköistä, että toimenpiteen ensisijainen tavoite on pyrkimys vähähiiliseen sähköalaan. Vaikka toimenpide tässä tapauksessa lisääkin markkinoilla käytettävissä olevaa kapasiteettia, sitä ei pidetä kapasiteettimekanismina ja sen vuoksi sitä arvioidaan uusiutuvien energialähteiden tukemista koskevien sääntöjen perusteella.

eivät edes ole määritelleet luotettavuusnormia. Jos luotettavuusnormit on määritelty, niitä ei aina oteta huomioon kapasiteettimekanismia suunniteltaessa tai sen laajuutta määriteltäessä.

EU-tasolla siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto (ENTSO-E) on kehittämässä todennäköisyyksiin perustuvaa menetelmää kapasiteetin riittävyyden arviointiin koko Euroopassa. Markkinoiden rakennetta koskevassa komission aloitteessa ehdotetaan lisäparannuksia EU:n laajuisten taloudellisesti johdonmukaisten luotettavuusnormien laskentamenetelmien arviointiin ja kehittämiseen. Nämä normit olisi otettava huomioon kaikissa kapasiteettimekanismin käyttöönottamista koskevissa päätöksissä²⁵. Aloitteessa on kaavailtu myös, että kapasiteettimekanismeja soveltavat jäsenvaltiot ottaisivat käyttöön luotettavuusnormin, joka perustuu kuluttajien toimitusvarmuudelle antamaan arvoon.

Perusteellinen riittävyyden arviointi, jossa otetaan huomioon alueellinen riittävyytilanne ja joka perustuu hyvin määriteltyihin taloudellisiin luotettavuusnormeihin, on ratkaisevan tärkeää toimitusvarmuuden riskien tunnistamiseksi ja kapasiteettimekanismien tarvittavan laajuuden määrittämiseksi.

5. Ratkaisun sovittaminen ongelmaan

Jos tarkoituksenmukaisia markkinauudistuksia on toteutettu tai on jo suunnitteilla, ja asianmukaisessa riittävyyden arvioinnissa on havaittu, että sääntelyssä tai markkinoiden toiminnassa on vielä puutteita, kapasiteettimekanismi voi olla aiheellinen vakaan sähkönjakelun varmistamiseksi kuluttajille. Kapasiteettimekanismeja on erilaisia, ja niistä jotkut soveltuvat toisia paremmin erilaisten riittävyyttä koskevien huolenaiheiden poistamiseen.

5.1 Millaisia kapasiteettimekanismeja Euroopassa on?

Toimialatutkinnassa havaittiin 35 kapasiteettimekanismia tutkinnan piiriin kuuluvissa yhdessätoista jäsenvaltiossa. Ne voidaan jakaa ”kohdennettuihin” ja ”markkinoiden laajuisiin” mekanismeihin, joilla molemmilla pyritään varmistamaan luotettavuusnormin mukainen riittävä kapasiteetti. Kohdennetuilla mekanismeilla tuetaan ainoastaan markkinoiden ilman tukia tarjoaman kapasiteetin lisäksi tarvittavaa kapasiteettia, kun taas markkinoiden laajuisilla mekanismeilla tuetaan kaikkia luotettavuusnormien täyttämiseen tarvittavia markkinaosapuolia. Tällaiset järjestelmät voidaan jakaa edelleen määrään perustuviin ja hintaan perustuviin. Määrään perustuvissa järjestelmissä tarvittavan kapasiteetin kokonaismäärä määritetään etukäteen, minkä jälkeen käytetään markkinapohjaista prosessia maksettavan hinnan määrittämiseksi. Hintaan perustuvissa järjestelmissä hinta asetetaan hallinnollisesti tasolle, jolla saavutetaan tarvittavan kapasiteetin suuruiset investoinnit.

Toimialatutkinnassa havaittiin kolmenlaisia kohdennettuja mekanismeja: strategiset varastot, joissa tietty kapasiteettimäärä pidetään markkinoiden ulkopuolella, jotta siihen voidaan

²⁵ Se sisältää esimerkiksi velvollisuuden ottaa huomioon tuotantolaitosten tulevaa kannattavuutta koskeva taloudellinen arvio (johon voisi sisältyä eri polttoaineiden odotetun hintakehityksen ja hiilen hinnan vaikutusten arviointi), suunniteltujen markkinauudistusten vaikutus sekä kysynnänohjaukseen ja verkkoon tehtävien investointien lisäämisen mahdollinen vaikutus.

turvautua hätätilanteissa; uutta kapasiteettia koskevat tarjouskilpailut, joissa tukea myönnetään uusille investointihankkeille, jotka usein sijaitsevat tietyllä alueella; sekä hintaan perustuvat kapasiteettimaksut, joiden tapauksessa osalle markkinoilla olevaa kapasiteettia suoritetaan hallinnollisia maksuja.

Toimialatutkinnassa havaittiin myös kolme erilaista markkinoiden laajuista mekanismia: keskitettyjen ostojen malli, jossa keskitetty ostaja hankkii tarvittavan kapasiteetin toimittajien/kuluttajien puolesta; hajautettujen velvoitteiden järjestelmät, joissa toimittajat ovat velvollisia tekemään omia sopimusjärjestelyjä tarvitsemastaan kapasiteetista; ja hintaan perustuvat kapasiteettimaksut, joiden tapauksessa hallinnollinen maksu on kaikkien markkinaosapuolten saatavilla.

Lopuksi toimialatutkinnassa havaittiin, että yhdestätoista jäsenvaltiosta kuudella oli kysynnänohjausjärjestelmä (tunnetaan myös nimellä keskeytettävyyssjärjestelmä). Nämä ovat kohdennettuja järjestelmiä, joissa korvauksia maksetaan vain kysynnänohjausoperaattoreille.

5.2 Mikä kapasiteettimekanismi millekin ongelmalle?

Tarkoituksenmukaiset kapasiteettimekanismit vaihtelevat todennäköisesti tunnistetusta kapasiteetin riittävyysongelmasta riippuen. Tärkeimmät toimialatutkinnassa havaitut riittävyysongelmat voidaan jakaa neljään ryhmään:

1. huolenaiheet, jotka koskevat markkinoiden pitkän aikavälin valmiuksia käynnistää riittävästi investointeja
2. tilapäiset huolenaiheet, jotka liittyvät tilanteeseen, jossa tämänhetkinen markkinarakenne ei onnistu tuottamaan riittäviä investointisignaaleja, mutta markkinoiden toiminnan odotetaan kuitenkin olevan tuloksellista pidemmällä aikavälillä
3. paikalliset huolenaiheet (esim. jäsenvaltion tietyllä alueella), joita ei voida ratkaista tarpeeksi nopeasti investoimalla siirtokapasiteettiin tai sähkön tarjousalueiden paremmalla määrittelyllä, sekä
4. huolet siitä, että ilman lisätukea energiankuluttajat eivät osallistu riittävästi sähkön kysynnän ja toimitusvarmuuden hallintaan.

Pitkän aikavälin riittävyyshuolet

Kun havaitaan pitkän aikavälin riittävyyshuolia, parhaiten soveltuva kapasiteettimekanismi ongelman ratkaisemiseen, ja samalla kilpailun ja kaupan vääristymien rajoittamiseen, on todennäköisesti määrään perustuva markkinoiden laajuinen järjestelmä. Tällainen mekanismi voi muuttaa niukkuusajan korkeiden hintojen epävarmoilta jaksoilta tulevat potentiaaliset tulot säännölliseksi tulovirraksi. Se voi näin ollen lisätä investointivarmuutta.

Oikea-aikaisen tuonnin varmistavien markkinauudistusten ja kapasiteettimekanismin käyttöönoton välisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi ”luotettavuusvaihtoehtoihin” perustuva järjestelmä voi olla paras valinta. Tällaisessa järjestelmässä osallistujat saavat tietyn, säännöllisen kapasiteettiliikenvaihdon, mutta luopuvat mahdollisuudesta tehdä voittoa korkeista sähkön niukkuushinnoista.

Tilapäiset riittävyysshuolet

Silloin kun riittävyyden arvioinnit osoittavat, että pitkällä aikavälillä markkinat voidaan uudistaa siten, että ne varmistavat riittävät investointikannustimet, ja myös päättäjät ovat siitä vakuuttuneita, pitkän aikavälin toimenpiteet eivät ole välttämättömiä. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että saatavilla on riittävästi kapasiteettia toimitusvarmuuden takaamiseksi siihen saakka, kunnes markkinat synnyttävät investointeja²⁶. Voi kuitenkin olla tarpeen varmistaa, ettei olemassa olevaa kapasiteettia suljeta ennaikaisesti.

Näissä tapauksissa strateginen varasto on todennäköisesti sopivin vastaus, koska se voi auttaa hallitsemaan markkinoilta poistuvan nykyisen kapasiteetin määrää. Lisäksi markkinoiden vääristymät voidaan pitää minimissään, jos varasto pidetään niin pienenä kuin mahdollista, sillä ei pyritä edistämään uutta tuotantokapasiteettia²⁷ ja varasto itse pidetään markkinoiden ulkopuolella, jotta säilytetään markkinoiden hintasignaalit ja kannustimet pitää kapasiteetti markkinoilla. Tilapäisyyden varmistamiseksi strategisten varastojen ei pitäisi edellyttää pitkän aikavälin sitoumuksia (esimerkiksi yksivuotiset uusiutuvat sopimukset) tai pitkiä toimitusaikoja. Niillä olisi myös oltava alusta alkaen selkeä päättymispäivä, joka on yhteydessä suunniteltuihin markkinauudistuksiin. Tällä edesautetaan tulevien investointisignaalien säilyttämistä.

Paikalliset riittävyysshuolet

Paikalliset riittävyysshuolet voidaan useimmiten ratkaista parhaiten yhdistämällä paikallinen alue paremmin muihin alueisiin, joilla kapasiteettia on riittävästi. Kun parempi yhdistäminen ei ole mahdollista (esim. kaukaisilla saarilla) tai on liian kallista, kapasiteetin paikallisen puutteen pitäisi näkyä paikallisissa sähköhinnoissa, koska tällöin kannustetaan investoimaan uuteen kapasiteettiin ja luodaan kuluttajille kannustin energiansäästämiseen. Tämä edellyttää erillistä tarjousaluetta paikalliselle alueelle.

Kun erillisen tarjousalueen käyttöön ottaminen ei ole mahdollista esimerkiksi siksi, että alijäämäalue on niin pieni, ettei siellä olisi kilpailua ja alueen koko kapasiteetin pitäisi olla täysin säänneltyä, kapasiteettimekanismin käyttöönotto voi olla tarkoituksenmukaista. Kun on havaittu kapasiteetin riittävyyttä koskevia pitkän aikavälin huolenaiheita ja käyttöön otetaan markkinoiden laajuinen mekanismi, se voidaan joskus räätälöidä siten, että sillä voidaan ratkaista myös paikallinen riittävyysongelma. Esimerkiksi Italia aikoo luoda kapasiteettihintavyöhykkeitä markkinoiden laajuisen kapasiteettimekanismin sisällä antaakseen signaaleja paikallisille investoinneille, ja myös Irlanti harkitsee sitä.

²⁶ Strategista varastoa voidaan myös tarvittaessa käyttää täyttämään vajetta sillä välin kun määrään perustuva markkinoiden laajuinen kapasiteettimekanismi otetaan käyttöön. Se voi olla arvokas väline siirtymäajan välttämiseksi markkinoiden laajuisessa järjestelmässä, kun huutokaupan läpimenoajat ovat liian lyhyet uusien tulokkaiden kilpailun varmistamiseksi.

²⁷ Uusi tuotantokapasiteetti edellyttää yleensä pitkän aikavälin sitoumuksia voidakseen kilpailla olemassa olevien kapasiteettien kanssa. Tällaiset pitkän aikavälin sitoumukset eivät todennäköisesti ole yhteensopivia strategisen varaston välttämättömän tilapäisen luonteen kanssa.

Entistä kohdennetumpi toimenpide voisi myös olla sopiva paikallisen riittävyysongelman ratkaisemiseen. Tietyt strategisten varastojen muodot voidaan rajoittaa vain tietylle alueelle. Sama pätee myös uutta kapasiteettia koskeviin tarjouskilpailuihin. Näiden kohdistettujen mekanismien kokoa voidaan räätälöidä yksilöityyn kapasiteettivajeeseen. Tarjouskilpailuihin liittyy kuitenkin se erityinen riski, että uusi kapasiteetti työntää nykyistä kapasiteettia pois markkinoilta ja luo tilanteen, jossa markkinatoimijat tulevaisuudessa investoivat uuteen kapasiteettiin tarjouskilpailujen perusteella sen sijaan, että ne reagoisivat markkinoiden signaaleihin.

Yhteenvedona voidaan todeta, että lukuun ottamatta hyvin eristyneitä järjestelmiä, joissa siirto on liian kallista, uusi siirtoinfrastruktuuri tai sijaintirajoitteet huomioon ottavat sähkömarkkinoiden rakenneuudistukset ovat todennäköisesti sopivimpia pitkän aikavälin ratkaisuja paikallisiin kapasiteettiongelmiin. Paikalliset kapasiteettimekanismit voivat kuitenkin olla välttämättömiä siihen asti kunnes tarvittavat uudistukset on tehty.

Energiankuluttajien roolia koskevat huolenaiheet

Neljäs huolenaihe on, että energiankuluttajien luoma kysyntä pysyy joustamattomana. Sähkömarkkinoiden tukkuhintojen epävakaus on lisääntynyt uusiutuvan energian vaihtelevan tuotannon ja mahdollisten korkeiden niukkuushintojen vuoksi, ja sähkömarkkinoiden kustannustehokas tasapainottaminen edellyttääkin joustavaa kysyntää. Huolestuneisuus tästä voi saada jäsenvaltion ottamaan käyttöön keskeytettävyyjärjestelmän tai erityiset säännöt, joilla edistetään kysynnän ohjausta markkinoiden laajuisen määrään perustuvan järjestelmän sisällä.

Komission alustava arviointi niistä kahdeksasta keskeytettävyyjärjestelmästä, jotka ovat toiminnassa 11 jäsenvaltiossa, viittaa siihen, että ne voivat olla perusteltuja ottaen huomioon niiden vaikutus sekä lyhyen aikavälin että pitkän aikavälin toimitusvarmuuteen²⁸. Kysynnän ohjaus voi antaa hyödyllisiä työkaluja järjestelmän tasapainottamiseen lyhyellä aikavälillä, kun taas pitkällä aikavälillä täysin reagoivalla kysyntäpuolella on potentiaalia poistaa kapasiteettimekanismien tarve, sillä se tarjoaisi kuluttajille mahdollisuuden maksaa eri luotettavuustasoista. Kuitenkin keskeytettävyyjärjestelmien tarkoituksenmukaisuus, ja siten niiden yhdenmukaisuus EU:n valtioneuvoston päätösten kanssa, riippuu ratkaisevasti siitä, miten ne on suunniteltu ja miten ne todella toimivat.

Valtioneuvoston päätösten mukaan kapasiteettimekanismien on yleensä oltava avoinna kaikille teknologioille²⁹. Kysynnän ohjausmekanismien tapauksessa eri resurssien välisen kilpailun puuttuminen voi kuitenkin olla perusteltua. Mikäli kysynnän ohjausjärjestelmä sallii suurten ja pienten teollisuusalojen ja kysynnän ohjauksen yhteisöryhmien laajan osallistumisen, ei hanki liikaa kapasiteettia, perustuu tarjouskilpailumenettelyyn ja on suunniteltu olemaan vaikuttamatta asianmukaisten sähkön niukkuushintojen muodostumiseen, se voi olla

²⁸ On syytä huomata, ettei tällainen arviointi toimialatutkinnassa voi korvata valtioneuvoston päätöksen yksilöllisen arvioinnin tarvetta, eikä tätä lausumaa pidä tulkita siten, että järjestelmät, joita ei vielä ole arvioitu ja joista ei ole annettu komission päätöstä, katsottaisiin valtioneuvoston päätösten mukaisiksi.

²⁹ Energia- ja ympäristötukea koskevien suuntaviivojen 220 kohdassa ja 233 kohdan e alakohdassa mainittujen ilmastonmuutostavoitteiden rajoissa.

asianmukainen toimenpide. Toisaalta sellaisten kysynnänohjausjärjestelmien, joissa kapasiteettia hankitaan liikaa vain suurten teollisten edunsaajien osajoukolta, hyväksyntä valtioneuvoston nojalla on epätodennäköistä. Niiden tapauksessa riskinä on energiaintensiivisen teollisuuden tukeminen ilman vastaavaa hyötyä muille sähkönkuluttajille toimitusvarmuuden lisääntymisen muodossa.

Toimialatutkinnassa tunnistetut parhaat käytännöt osoittavat myös, että kysynnänohjaukseen myönnettävä erityinen tuki ei saisi olla käytettävissä loputtomiin. Tavoitteena pitäisi olla kysynnänohjauksen kehittämisen tukeminen niin, että se voi pitkällä aikavälillä kilpailla markkinoilla (tai markkinoiden laajuisessa kapasiteettimekanismissa).

Kapasiteettimaksut ovat yleensä soveltumattomia

Kapasiteettimaksujen osalta toimialatutkinta osoittaa, että nämä mekanismit eivät todennäköisesti aseta oikeaa hintaa kapasiteetille, koska ne eivät salli sitä, että kilpailu markkinoilla asettaa oikean kapasiteettihinnan, vaan ne käyttävät ”hallinnollista” hintaa. Sen vuoksi ne eivät todennäköisesti vastaa asianmukaisesti todellista niukkuustilannetta. Ne merkitsevät suurta kapasiteetin ali- tai ylihankinnan riskiä, varsinkin kun tällaiset järjestelmät yleensä reagoivat hitaasti muuttuviin markkinaolosuhteisiin. Yleinen oletamus on näin ollen, etteivät hintaan perustuvat mekanismit todennäköisesti ole sopiva toimenpide riippumatta siitä, mistä erityisestä huolenaiheesta on kyse.

Tunnistettuun ongelmaan sopivan kapasiteettimekanismin valitseminen:

- *Pitkän aikavälin riskien tapauksessa markkinoiden laajuiset kapasiteettimekanismit soveltuvat yhdessä markkinauudistusten kanssa parhaiten rajoittamaan kapasiteettimekanismin roolia.*
- *Tilapäisten riskien tapauksessa strateginen varasto on todennäköisesti sopivampi ratkaisu siksi aikaa, kun markkinat uudistetaan tuottamaan toimitusvarmuutta pidemmällä aikavälillä. Varasto on pidettävä markkinoiden ulkopuolella.*
- *Paikallinen riittävyysongelma olisi ratkaistava paremmilla verkkoliitännöillä tai sopivammilla tarjousalueilla, mutta useat mekanismit voivat olla asianmukaisia siirtymävälineitä.*
- *Keskeytettävyysohjelmia voi olla sopiva ratkaisu joustavan kysynnän kehittämiseksi.*
- *Hallinnolliset kapasiteettimaksut eivät todennäköisesti ole asianmukaisia, koska kilpailuprosessin puute merkitsee tavoitteen saavuttamiseen liittyvää korkeaa epäonnistumisen riskiä tai liian suurten korvausten riskiä.*

6. Oikean rakenteen valinta

Valitun järjestelmän tyypistä riippumatta kaikkien jäsenvaltioiden on tehtävä yksityiskohtaiset päätökset kapasiteettimekanismien kolmesta perusominaisuudesta:

- kelpoisuus: kuka voi osallistua kapasiteettimekanismiin?
- jakaminen: miten kapasiteetin hinta asetetaan ja miten kapasiteetin tarjoajat valitaan?

- kapasiteettituotteen suunnittelu: mitkä vaatimukset ja seuraamukset asetetaan kapasiteetin tarjoajille?

Kaikista näistä seikoista tehdyt päätökset määrittelevät sen, kuinka tehokkaasti kapasiteettimekanismi auttaa saavuttamaan toimitusvarmuuden mahdollisimman pienin kuluin ja missä määrin se vaikuttaa sähkömarkkinoiden ja jäsenvaltioiden välisten vääristymien kautta mekanismin tuista kilpailevien kapasiteetin tarjoajien väliseen kilpailuun ja kauppaan.

6.1 *Kelpoisuus – kuka voi osallistua?*

Kelpoisuuden osalta voidaan todeta, että, monet nykyisistä kapasiteettimekanismeista ovat avoinna vain rajoitetulle määrälle kapasiteetin tarjoajia. Joissain tapauksissa tietyt kapasiteetin tarjoajat on nimenomaisesti jätetty mekanismin ulkopuolelle. Muissa tapauksissa sellaiset vaatimukset kuin koko, ympäristövaatimukset tai lyhyet toimitusajat³⁰ vähentävät epäsuorasti potentiaalisten kapasiteetin tarjoajien määrää.

Uudet ja nykyiset kapasiteetit ostetaan usein erikseen sen sijaan, että rohkaistaisiin kilpailua saman kapasiteettimekanismin sisällä. Tällöin menetetään mahdollisuus luoda enemmän kilpailupainetta kaikille osallistujille. Muista maista tuleva kapasiteetti on yleensä suljettu mekanismin ulkopuolelle, ja jotkut jäsenvaltiot eivät edes ota huomioon tuontia arvioidessaan kotimaisen kapasiteetin tarvetta. Tämä johtaa kansallisten ylikapasiteettien lisääntymiseen.

Toimialatutkinnassa ilmeni myös, että liian valikoivat kapasiteettimekanismit voivat johtaa liian suurten korvausten maksamiseen osallistujille, sillä kilpailupaine on heikompi, kun jakamisprosessissa on vain muutamia osallistujia. Tästä rajoitetusta kilpailusta johtuvat maksut kapasiteetin tarjoajille ovat tyypillisesti korkeammalla tasolla kuin se rahoituksen määrä, jonka ne tarvitsevat tuottaakseen saatavuuspalvelun.

Niissä tapauksissa, joissa kelpoisuuskriteerit ovat tiukkoja, jäsenvaltiot ovat myös pyrkineet ottamaan ajan mittaan käyttöön lisämekanismeja, minkä seurauksena lopulta lähes kaikki kapasiteetin tarjoajat ovat voineet vaatia tukea. Tämä selittää myös, miksi vain yhdestätoista jäsenvaltiosta löydettiin 35 mekanismia³¹. Tällaisessa hajanaisessa lähestymistavassa kapasiteetin riittävyteen on riskinä tehottomuuden luominen, eivätkä useat kapasiteettimekanismit ole yleensä tarkoituksenmukaisia, paitsi jos ylimääräistä mekanismia käytetään tukemaan kysynnänohjausta. Esimerkiksi silloin kun on olemassa markkinoiden laajuinen kapasiteettimekanismi, lisäkapasiteettimekanismin käyttöönotto olisi perusteltava osoittamalla uusi markkinoiden toimintapuute, jota ei voida ratkaista markkinoiden laajuisella mekanismilla.

Kaikesta huolimatta tilanne on muuttumassa. Meneillään on kasvava ja tervetullut suuntaus kohti mekanismeja, jotka ovat avoinna laajemmalle potentiaalisten kapasiteetin tarjoajien joukolle. Uudet mekanismit, joita kehitetään Ranskassa, Irlannissa, Italiassa ja Puolassa, ovat muodoltaan sellaisia, että eri kapasiteettitekniikat ja uudet ja nykyiset resurssit pystyvät kilpailemaan. Ranska ja Irlanti ovat myös kehittelemässä suunnitelmia salliakseen rajat

³⁰ ”Toimitusaika” tarkoittaa kapasiteettitarjouksen jakamisen ja toimitushetken välistä aikaa.

³¹ Vaikka osassa onkin kyse menneistä tai suunnitteilla olevista mekanismeista eikä kaikkia näitä käytetä yhtä aikaa.

ylittävän osallistumisen kapasiteettimekanismeihin. Tämä on tärkeä edellytys sille, että voidaan poistaa kotimaisia investointeja ja vakiintuneita toimijoita suosiva investointisignaalien vääristyminen. Se myös kannustaa jatkuviin investointeihin siirtoverkkoon siellä, missä se on kustannustehokkain tapa lisätä toimitusvarmuutta. Komissio esitti toimialatutkinnan väliraportissa ideoita rajat ylittävän osallistumisen toteuttamiseksi käytännössä. Markkinoiden rakennetta koskevassa aloitteessa komissio ehdottaa rajat ylittävää osallistumista koskevia sitovia yhteisiä sääntöjä monimutkaisuuden ja tehottomuuden vähentämiseksi ja kuluttajahintojen laskemiseksi samalla kun kunnioitetaan jäsenvaltioiden hiilestä irtautumisen tavoitteita.

Avoimiin kelpoisuuskriteereihin liittyy yleensä vahvoja etuja, mutta toimialatutkinnassa tunnistettiin kaksi poikkeusta tähän sääntöön. Ensinnäkin kysynnänohjauksen pitkän aikavälin merkitys ratkaisuna markkinoiden toimintapuutteisiin saattaa oikeuttaa kysynnänohjaukseen rajoittuvat keskeytettävyyjärjestelmät. Toiseksi, koska strategiset varastot ovat tarkoituksenmukaisia vain väliaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi ja koska niiden on oltava rakenteeltaan sellaisia, että niiden vaikutus markkinoihin on minimaalinen, niiden ei pitäisi edistää pitkän tähtäimen sitoutumista vaativaa uutta kapasiteettia.

6.2 Jakamismenettely – kapasiteetin hinnan asettaminen ja kapasiteetin tarjoajien valinta

Toimialatutkinnassa havaittiin sekä hallinnollisia että kilpailuun perustuvia jakamismenettelyjä. Hallinnollisessa jakamismenettelyssä kaikki hyväksyttävät kapasiteetin tarjoajat valitaan kilpailuttamatta ja jäsenvaltion viranomaiset asettavat kapasiteettikorvauksen etukäteen jtai siitä sovitaan viranomaisten ja kapasiteetin tarjoajien välisissä kahdenvälisissä neuvotteluissa. Kilpailuun perustuvassa jakamismenettelyssä potentiaaliset kapasiteetin tarjoajat kilpailevat mahdollisuudesta tarjota vaadittu kapasiteettitaso, jolloin markkinavoimat määrittävät kapasiteettikorvauksen suuruuden.

Hallinnollisilla jakamismenettelyillä ei todennäköisesti saada selville kapasiteetin todellista arvoa, ja siksi ne eivät yleensä ole kustannustehokkaita, koska on olemassa riski, että ne johtavat liialliseen tai liian vähäiseen kapasiteetin tarjontaan. Jos kilpailuun perustuvaa menettelyä ei ole, jää myös käyttämättä tilaisuus tarjota kuluttajien rahoille enemmän vastinetta. Esimerkiksi Espanjassa keskeytettävyysspalvelun kustannukset lähes puolittuivat tarjouskilpailun käyttöönoton jälkeen. Kilpailuun perustuvat jakamismenettelyt ovat periaatteessa parempi väline, kun niihin on yhdistetty kelpoisuusehdot, joilla varmistetaan kilpailu kaikkien vaadittavan kapasiteetin tarjoamiseen kykenevien tarjoajien välillä.

Tähän asti hallinnolliset ja kilpailuun perustuvat menettelyt ovat olleet yhtä yleisiä toimialatutkinnan kattamissa 11 jäsenvaltiossa, mutta jäsenvaltioiden suunnittelemat uudet tai tarkistettut mekanismit sisältävät lisääntyvässä määrin kilpailullisia tarjousmenettelyjä. Esimerkiksi Irlannissa ja Italiassa on suunnitteilla hallinnollisten jakamismenettelyjen korvaaminen huutokaupoilla.

6.3 Kapasiteettituote – mitä kapasiteetin tarjoajien on tehtävä?

Kaikkiin kapasiteettimekanismeihin sisältyy tiettyjä velvoitteita, jotka kapasiteetin tarjoajien on täytettävä. Ne vaihtelevat velvoitteista rakentaa voimalaitos ja käyttää sitä tai noudattaa

verkko-operaattorin ohjeita (esim. tuottaa sähköä) monimutkaisempiin velvoitteisiin (esim. luotettavuusvaihtoehdot, joissa edellytetään palautusmaksuja, jos viitehinta ylittää toteutushinnan).

On myös olemassa erilaisia sääntöjä sen varalta, että kapasiteetin tarjoajat eivät täytä velvoitteitaan (seuraamukset). Joissakin mekanismeissa kapasiteetin tarjoajat jätetään yksinkertaisesti tulevien maksujen ulkopuolelle, mutta useimmissa niiden edellytetään palauttavan saamansa maksut tai maksavan ylimääräisen sakon.

Toimialatutkimuksessa selvisi, että jos velvoitteita on vähän ja noudattamatta jättämisestä määrättävät seuraamukset ovat pieniä, voimalaitoksilla ei ole riittävästi kannustinta olla luotettavia. Sekä kapasiteettimekanismin seuraamukset että sähkön niukkuutta heijastavat hinnat antavat tuotantoa tai kysynnän vähentämistä kannustavia signaaleja niukkuustilanteissa. Kuitenkin ainoastaan sähkön hinnat antavat tuontia edistävän signaalin energian sisämarkkinoilla. Jotta vältettäisiin rajat ylittävän kaupan vääristyminen, jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että sähkön hintasignaaleja ei korvata kapasiteettimekanismin seuraamuksilla.

Havaittiin myös, että kysynnänohjausta sisältävissä mekanismeissa asetetaan usein erilaiset velvoitteet kysynnänohjauspalvelujen tarjoajille kuin sähköntuottajille. Tietty velvoitteiden ja seuraamusten eriyttäminen tuotannon ja kysynnänohjauksen välillä saattaa ainakin lyhyellä aikavälillä olla perusteltua kysynnänohjauksen kehittymisen mahdollistamiseksi, koska pitkällä aikavälillä kysynnänohjaus on kapasiteettimekanismeja parempi ratkaisu taustalla oleviin markkinoiden toimintapuutteisiin.

6.4 Kilpailun ja kaupan vääristymisen minimointi asianmukaisella suunnittelulla

Kapasiteettimekanismit saattavat vääristää sähkömarkkinoiden kilpailua sekä mekanismin käyttöön ottavassa jäsenvaltiossa että sen rajojen ulkopuolella. Toimialatutkinta kuitenkin osoitti, että nämä vääristymät voidaan suurelta osin poistaa varmistamalla kova kilpailu itse kapasiteettimekanismin sisällä.

Ensinnäkin keskittyneillä sähkömarkkinoilla kapasiteettimekanismit saattavat vääristää kilpailua kapasiteettimekanismin kehittävän jäsenvaltion sähkömarkkinoilla. Tämä pätee siinä tapauksessa, että kapasiteettimekanismin voitot kertyvät vakiintuneiden toimijoiden käsissä olevalle nykyiselle kapasiteetille. Tämä jarruttaa kilpailijoiden pääsyä markkinoille ja vahvistaa sähkömarkkinoiden keskittymistä. Avoin ja kilpailuun perustuva menettely kapasiteetin tarjoajien valitsemiseksi, jolloin eri teknologioita käyttävät uudet tulokkaat voivat kilpailla nykyisiä kapasiteetin tarjoajia vastaan, auttaa merkittävästi vähentämään näitä kilpailun vääristymiä. Lisäsuojatoimet (esim. avoin ja jäsennelty sertifikaattikauppa) saattavat olla tarpeen tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi uusille tulokkaille erityisesti hajautetuissa malleissa. Sitä vastoin joissakin olosuhteissa saattaa olla mahdollista helpottaa kapasiteettimekanismeilla uusien toimijoiden tuloa markkinoille, esimerkiksi tarjoamalla pitkäaikaisia sopimuksia uudelle kapasiteetille tai antamalla erityispalkkio tarjouskilpailuissa.

Toiseksi kapasiteettimekanismit luovat rajat ylittäviä vääristymiä muuttamalla sähkökaupan signaaleja ja vaikuttamalla kannustimiin investoida kotimaiseen ja ulkomaiseen kapasiteettiin ja siirtoverkkoihin.

Koska sähköhinnat muodostavat tärkeän signaalin tehokkaalle sähkön tuonnille ja viennille energian sisämarkkinoilla, kapasiteettimekanismit olisi suunniteltava siten, että ne voivat toimia rinnakkain korkeiden sähkön niukkuushintojen kanssa. Jäsenvaltio, joka on valinnut sähköhintoihin perustuvan järjestelmän, voi houkuttaa tuontia oikeaan aikaan ja samalla kannustaa luotettavuuteen. Uudistukset, joissa tehdään mahdolliseksi sähkön niukkuushinnat ja kapasiteettituotteen sellainen rakenne, joka voi toimia rinnakkain sähkön niukkuushintojen kanssa, on sen vuoksi ratkaisevan tärkeää kaupan vääristymisen välttämiseksi.³²

Sen lisäksi, että markkinoiden laajuiset kapasiteettimekanismit voivat vaikuttaa kauppaan niukkuusaikoina, niillä on yleensä lieventävä vaikutus sähkön hintoihin, koska kapasiteetin tarjoajat ansaitsevat nyt osan tuotostaan kapasiteettimekanismin kautta sähkömarkkinoiden sijaan. Jos kapasiteettituotto on ainoastaan kotimaisten kapasiteetin tarjoajien saatavilla, tämä lieventävä vaikutus luo vääristymän, joka suosii investointeja kotimaiseen kapasiteettiin ulkomaisen kapasiteetin tai siirtoverkon sijaan, jotka myös tarjoaisivat toimitusvarmuutta. Täydellinen rajat ylittävä osallistuminen markkinoiden laajuisiin mekanismeihin on välttämätöntä tehokkaiden signaalien varmistamiseksi ja esteiden välttämiseksi energian sisämarkkinoilla.

Toimialatutkinnassa ilmeni, että kapasiteettimekanismien olisi oltava avoinna kaikenlaisille potentiaalisille kapasiteetin tarjoajille ja niihin olisi sisällyttävä kilpailukykyinen hinnoitteluprosessi, jotta voidaan taata, että kilpailu minimoi kapasiteetista maksettavan hinnan. Kapasiteetin tarjoajien välillä olisi oltava mahdollisimman paljon kilpailua, ja erityishuomiota olisi kiinnitettävä markkinoille tuloon.

Kapasiteettimekanismien olisi kannustettava luotettavuuteen, ja ne olisi suunniteltava siten, että ne voivat toimia rinnakkain sähkön niukkuushintojen kanssa, jolloin voidaan välttää kohtuuton kaupan vääristyminen ja kotimainen ylikapasiteetti.

Markkinoiden laajuisen kapasiteettimekanismien olisi oltava avoinna selvälle rajat ylittävälle osallistumiselle, jotta voidaan taata jatkuvat investoinnit siirtoverkkoon ja vähentää toimitusvarmuudesta EU:ssa aiheutuvia pitkän aikavälin kustannuksia.

7. Päätelmät ja seuraavat toimenpiteet

Ottaen huomioon jatkuvat muutokset ja uudistukset EU:n sähkömarkkinoilla komissio seuraa jatkossakin tarkkaan kapasiteettimekanismien kehitystä ja tarkentaa tässä loppuraportissa ja

³² Luotettavuusvaihtoehtoja sisältävä kapasiteettituote voi olla hyvin hyödyllinen tämän saavuttamiseksi, koska se jättää markkinasignaalit ennalleen. Kun niukkuushinnoittelu on käytössä, se ei lisäksi edellytä lisäseuraamusten määräämistä kapasiteettimekanismin kautta toimituksen estyessä.

sen liitteissä annettuja ohjeita kehittyvän päätöksentekokäytäntönsä perusteella. Toimialatutkimuksen perusteella voidaan tehdä kahdeksan yleistä päätelmää³³.

Ensinnäkin on käynyt selväksi, että nykyisestä koko EU-alueen ylikapasiteetista huolimatta on olemassa laajalle levinneitä huolia siitä, että riittämätön tuotantokapasiteetti pysyy tulevaisuudessakin ongelmana tai nousee ajan mittaan ongelmaksi markkinoilla, minkä vuoksi riittävää toimitusvarmuutta ei voida taata.

Toiseksi sähkömarkkinoiden uudistukset ovat välttämättömiä, koska ne auttavat poistamaan toimitusvarmuuteen liittyviä huolenaiheita. Useimmat jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole vielä toteuttaneet tarvittavia uudistuksia. Markkinoiden rakennetta koskevassa komission aloitteessa ehdotetaan sen vuoksi useita uudistuksia EU:n sähkömarkkinoiden toiminnan parantamiseksi. Komissio edellyttää, että jäsenvaltiot toteuttavat uudistuksia samanaikaisesti minkä tahansa kapasiteettimekanismin suunnitellun käyttöönoton kanssa.

Kolmanneksi myös silloin, kun uudistetut markkinat pystyvät periaatteessa takaamaan toimitusvarmuuden, voi olla epävarmuutta siitä, voivatko yhä epävakaaammalla markkinahinnalla ja harvinaisella niukkuustilanteella saada aikaan pitkän tähtäimen investointipäätöksiä. Tästä syystä jotkin jäsenvaltiot ovat päättäneet ottaa käyttöön kapasiteettimekanismeja sähkön toimitusvarmuuden varmistamiseksi. Näihin mekanismeihin liittyy valtiontukea ja niistä on ilmoitettava Euroopan komissiolle valtioneuvostojen nojalla. Kapasiteettimekanismit hyväksytään, jos jäsenvaltiot osoittavat niiden tarpeellisuuden ja jos niistä aiheutuvat kilpailun vääristymät ovat mahdollisimman pieniä sisämarkkina- ja valtioneuvostojen mukaisesti. Tässä yhteydessä on otettava huomioon tässä raportissa tiivistetysti esitetyt toimialatutkimuksen tulokset.

Neljänneksi voidaan todeta, että perusteellinen riittävyysarviointi, joka perustuu hyvin määritellyyn taloudelliseen luotettavuusnormiin, on ratkaisevan tärkeää toimitusvarmuutta koskevien riskien tunnistamiseksi ja kapasiteettimekanismin tarvittavan koon määrittämiseksi. Tämänkaltaisen perusteellisen arvioinnin vähentää merkittävästi kapasiteetin liiallisen hankinnan riskiä ja auttaa rajoittamaan kapasiteettimekanismien luomaa kilpailun vääristymistä. Riittävyysarvioinnin suurempi yhdenmukaistaminen EU:ssa auttaa lisäämään avoimuutta ja vahvistamaan luottamusta tällaisen arvioinnin tuloksiin. Markkinoiden rakennetta koskevassa komission aloitteessa ehdotetaan sen vuoksi EU:n laajuiseen paremman riittävyysarviointimenetelmän kehittämistä sekä sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston suorittamia vuosittaisia riittävyysarviointoja.

Viidenneksi valitun kapasiteettimekanismin olisi poistettava yksilöity ongelma:

³³ Näissä päätelmissä keskitytään pääasiassa eri kapasiteettimekanismien kykyyn käsitellä sähkön toimitusvarmuuteen liittyviä ongelmia kustannustehokkaimmalla ja vähiten markkinoita vääristävällä tavalla. Kapasiteettimekanismit voivat kuitenkin vaikuttaa sähköntuotantovalikoimaan ja sitä kautta myös hiilestä irtautumista edistäviin politiikan välineisiin. Energia- ja ympäristötuen suuntaviivojen 220 kohdan ja 233 kohdan e alakohdan mukaan kapasiteettimekanismien suunnittelussa olisi otettava huomioon nämä vaikutukset EU:n energiapolitiikan yhtenäisyyden edistämiseksi sähkömarkkinoilla.

- Jäsenvaltion havaitessa, että pitkällä aikavälillä riskinä on investointien riittämättömyys, markkinoiden laajuiset kapasiteettimekanismit (kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Ranskassa käyttöön otetut ja Irlannissa ja Italiassa suunnitteilla olevat) ovat todennäköisesti asianmukaisin intervention muoto. Lisäksi olisi toteutettava markkinauudistuksia kapasiteettimekanismin vuoksi tarvittavan valtiontuen vähentämiseksi.
- Jäsenvaltion havaitessa väliaikaisen riskin strateginen varasto on todennäköisesti asianmukaisin intervention muoto, koska se on suunniteltu tilanteisiin, joissa markkinat takaavat toimitusvarmuuden pitkällä aikavälillä, mutta lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä on kapasiteettia koskevia huolenaiheita. Strategisiin varastoihin olisi turvauduttava ainoastaan kriisitilanteissa. Ne olisi pidettävä markkinoiden ulkopuolella, jotta markkinoiden päivittäisen toiminnan vääristyminen olisi mahdollisimman vähäistä. Strategisten varastojen on oltava siirtymätoimenpiteitä, jotka liittyvät markkinauudistuksiin ja poistetaan asteittain käytöstä, kun uudistukset alkavat vaikuttaa.
- Jäsenvaltion havaitessa paikallisen tuotannon riittämättömyyttä koskevan ongelman, mekanismin valinta riippuu markkinoiden erityisolosuhteista. Kuitenkin pitkällä aikavälillä paikallinen ongelma olisi ratkaistava paremmilla verkkoliitännöillä tai tarkoituksenmukaisemmilla tarjousalueilla, joilla käytetään paikalliseen kysyntään ja tarjontaan perustuvia paikallisia sähkönhintoja.
- Jos jäsenvaltio on huolissaan siitä, että joustavan kysynnän kehittyminen ei ole riittävää, keskeytettävyyssjärjestelmä voi olla asianmukainen ratkaisu. Tällöin on kuitenkin varottava sitä, ettei järjestelmästä muodostu tuki energiaintensiiviselle teollisuudelle.
- Riippumatta siitä, millainen mekanismi valitaan, kapasiteettimekanismin tarvetta olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen.
- Hallinnolliset kapasiteettimaksut eivät todennäköisesti ole asianmukaisia riippumatta siitä, millaisia ongelmia jäsenvaltiossa on, koska kilpailun perustuvan menettelyn puuttumisen vuoksi kapasiteettitavoitteen saavuttamatta jäämisen tai liian suurten korvausten riski on suuri.

Kuudenneksi kapasiteettimekanismien olisi oltava avoimia kaikentyyppisille potentiaalisille kapasiteetin tarjoajille. Yhdistettynä kilpailun perustuvaan hinnoitteluprosessiin tällä tavoin varmistetaan, että kapasiteetista maksettava hinta pysyy kilpailun vuoksi mahdollisimman pienenä. Ainoat poikkeukset ovat kysynnänohjausmekanismit, koska niillä pystytään erityisen hyvin puuttumaan taustalla oleviin markkinoiden toimintapuutteisiin, sekä strategiset varastot, joilla ei kuitenkaan pitäisi edistää uutta tuotantokapasiteettia, jotta pidetään markkinoiden vääristyminen mahdollisimman vähäisenä.

Seitsemänneksi markkinoiden laajuisten kapasiteettimekanismien on oltava avoinna rajat ylittävälle osallistumiselle, jotta rajat ylittävän kilpailun ja kaupan vääristyminen rajoitetaan mahdollisimman vähäiseksi, varmistetaan kannustimet jatkuviin siirtoverkkoinvestointeihin ja vähennetään toimitusvarmuuden takaamisesta Euroopassa aiheutuvia pitkän aikavälin kustannuksia.

Lopuksi toimialatutkinnassa ilmeni, että monet nykyisistä kapasiteettimekanismeista on suunniteltu tavalla, jossa ei oteta huomioon kaikkia kilpailuongelmia. Komissio tekee

yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, jotta kaikki nykyiset kapasiteettimekanismit saatetaan asteittain valtioneuvoston päätösten mukaisiksi ottaen huomioon toimialatutkinnan päätelmät. Tällä tavoin voidaan luoda kapasiteetin tarjoajille ja muille taloudellisille toimijoille enemmän varmuutta ja varmistaa, että sijoittajat saavat oikeita signaaleja.